

Jesaja på en halv time

Om du leser disse følgende avsnittene, vil du få helheten og sammenhengen i Jesaja på omtrent en halvtime. Du vil få bokens høydepunkter og de viktigste avsnittene og versene. Kanskje du også her vil finne ord som har noe å fortelle deg i Norge i 2022, i ditt liv?

- 1,1-20
- 2,1-22
- 7, 10-17
- 9,1-7
- 35,1-10
- 39,1-8
- 40,1-31
- 53,1-12
- 65,17-25

Fakta om Jesajas bok

Profeten Jesaja levde på 700-tallet f.Kr. Han var aktiv som profet fra ca. 736 til 700 f.Kr. Men budskapet fra kapittel 40 til 66 handler om hendelser som skjedde på 500-tallet f.Kr., Derfor regner mange bibelforskere med at boka inneholder ordene fra en, kanskje to profeter til. Andre holder fast på at Jesaja godt kunne tale om hendelser som først skjedde mange år senere.

Navnet til Jesaja er hebraisk og betyr «Herrens frelser». Navnet er dannet av samme rot som navnet Jesus, og er i bunn og grunn bokens grunnleggende tematikk.

Man kan også lese om profetene i Bibelens *Andre konge* bok.

Nøkkelord og stikkord i Jesaja

Dom. Frelse. En kommende Messias, annerledes enn man tror.

Spørsmål til samtale eller ettertanke

Hvordan kan du i ditt liv, følge oppfordringen fra Jesaja, som kommer til oss hver advent: «Rydd Herrens vei i ørkenen, jevn ut en vei i ødemarken for vår Gud!» (40,3)

Jesaja i Det nye testamente

Jesaja er helt grunnleggende i lesningen og forståelsen av Det nye testamente, kanskje det viktigste i hele Det gamle testamente. En stor del av bakgrunnen for å forstå Jesus fra Nasaret finnes hos Jesaja. Han forutser en forløper for Messias, døperen Johannes (40,3). Det står om jomfruen/den unge kvinnen som skal bli med barn, om den kommende Messias/Immanuel (7,10-14), om Messias som et rotskudd av Isai, Davids fars ætt (11,3-5). Man kan lese om Herrens lidende tjener, som «ble såret for være lovbrudd, knust for våre synder» (53,3-5) og Fredsfyrsten: «et barn er oss født, en sønn er oss gitt (9,2-7). Jesaja maler bildet av en kommende messias som skal komme i svakhet for å lege og gjenreise. Det er dessuten fra Jesaja-bokrullen Jesus leser og henter sin programerklæring (Jes 61,1-4 og Luk 4,14-30). I tillegg siteres det fra Jesaja andre steder i NT, som i Apg 8, hvor den etiopiske hoffmannen forstår hvem Jesus er i lys av Jes 53.

Ord å ta med

«For mine tanker er ikke deres tanker, og deres veier er ikke mine veier, sier Herren. Som himmelen er høyt over jorden, slik er mine veier høyt over deres veier og mine tanker høyt over deres tanker.» (55,8-9)

Jesaja

Boken oppsummert

Jesaja er en stor og innholdsrik profetbok som begynner med et budskap om fordømmelse, og boken forteller i korte trekk at det først skal komme dom, deretter bedre tider.

Jesaja går i rette med jødernes ritualer og selvopptatthet. Etter hvert skildres en Guds salvede (=messias), en som er utvalgt av Gud til å redde folket. Siden rettes blikket utover, til andre folk i den nære omverden, mot riker som Babel, Assyria, Egypt – i praksis land som truer Juda og jødernes eksistens. Denne delen avsluttes med en visjon om et gjenreist kongerike, blinde skal se og villmarken blomstre.

Deretter en kort del om assyrernes invasjon i 701 f.Kr. og historien om en av jødernes virkelig gode og fromme konger, Hiskia, som også tar ukloke valg som baner vei for fienden.

Så følger et budskap om trøst og håp. Ja, Babel skal erobre Juda, men nasjonen skal gjenreises. En skikkelse skal komme og skape et fredsrrike. Riktignok er dette en lidende skikkelse.

Vend om! Jerusalem skal en dag reises opp i sin storhet. Boken veksler mellom visjoner av nær og fjern fremtid. Mennesker skal komme fra hele verden for å oppleve velsignelse i byen, og Gud skal til slutt skape alt på nytt.

Jesaja er tema for gudstjenesten søndag 18. desember 2022.